

להקרין למרחוק

שגרה המאפשרת לבחון כיצד נושא, אירוע או סוגיה משפיעים לא רק על הקהילה והמדינה של אדם מסוים, אלא גם על קהילות ומדינות מרוחקות..

בחרו נושא, אירוע או סוגיה, שהיחס כלפיהם עשוי להיות שונה בחלקים שונים של העולם ואפילו במדינתכם, כגון אבטחת מזון, צמיחת אוכלוסייה או מנהגי נישואין. כעת, בחנו את הנושא מנקודות המבט הבאות.

כיצד הנושא, האירוע או הסוגיה נתפסים...

- בקהילה שלכם?
- בעיר אחרת במדינה שלכם?
- במדינה שנמצאת מזרחית או מערבית למדינה שלכם, ושבה אנשים עשויים להתייחס אחרת אל הנושא, האירוע או הסוגיה?
- במדינה שנמצאת צפונית או דרומית למדינה שלכם, ושבה אנשים עשויים להתייחס אחרת אל הנושא, האירוע או הסוגיה?

מה יכולות להיות הסיבות לקווי הדמיון ו/או ההבדלים בין וכן בתוך הקהילות והמדינות?

המטרה: איזה סוג חשיבה מעודדת שגרה זו?

שגרה זו מעודדת את התלמידים לאמץ תפיסה רחבה ומרובת פרספקטיבות ביחס לנושא, לאירוע או לסוגיה. בעוד ששגרות חשיבה אחרות מעודדות אף הן את התלמידים להטמיע נקודות מבט מגוונות, שגרה זו שונה בכך שהיא מזמינה את התלמידים להשוות נקודות מבט תחילה מול קהילה אחרת בגבולות מדינתם ולאחר מכן מול מדינות שנמצאות במיקום גיאוגרפי שונה מזה של המדינה שלהם. בעשותם כן, התלמידים מגיעים לכדי הבנה כי:

- לא כל מי שחיים באותה מדינה ואפילו באותה עיר מחזיקים בדעות דומות, וגם אם דעותיהם דומות באופן כללי, דווקא הניואנסים הדקים שעושים את ההבדל הם המעניינים ביותר.
- אנשים שחיים במדינות אשר לכאורה דומות לשלהם עשויים שלא לחשוב באופן דומה, ובפועל ייתכן אפילו כי דווקא אנשים שמרוחקים גיאוגרפית חולקים דעות דומות.
- חשוב לאסוף מגוון נקודות מבט על אירוע, נושא או סוגיה על מנת להבין אותם באופן מלא ככל האפשר, או לנסות להיכנס לנעליו של אדם אחר למשך יום אחד.

יישום: מתי והיכן ניתן להשתמש בכך?

אחד הדברים החשובים שיש לזכור הוא, שיתכן כי התלמידים לא יצליחו לזהות מיד קהילות ומדינות שבהן ננקט יחס שונה כלפי הנושא, האירוע או הסוגיה שנבחרו. במקרה זה, כדאי לכם לעשות את אחד הדברים הבאים:

- הכינו מראש רשימה של מדינות וקהילות, שאותן תאפשרו לתלמידים לחקור.
- הזמינו את התלמידים לקבץ במאגר את הדברים הידועים להם מראש, תוך ניצול המגוון והשוני הקיימים ביניהם. לאחר מכן, הקצו להם משימות חקר (לדוגמה, ביצוע חיפוש באינטרנט; קיום ראיון עם מבוגרים כמו הורים) של פריטים אחדים מתוך מאגר הידע ואז אפשרו להם לחזור ולשתף בממצאים שלהם.

השקה: מהן כמה עצות אפשריות להפעלה של השגרה ולישימוש בה?

כיוון ששגרה זו כרוכה בדיון בקהילות ומדינות שונות, חשוב לשים לב לתלמידים אשר פועלים על סמך השערות גורפות או הכללות רחבות בנוגע לתרבויות, אנשים ומקומות אחרים. דבר זה עלול להוביל לאי הבנות וליצירת סטריאוטיפים אודות תרבויות, אנשים ומקומות אחרים - נושאים שבהם יש לטפל במהירות. ניתן לעשות זאת במספר דרכים, לרבות שאלת ההמשך "מה גורם לכם לומר זאת", הצגת דוגמה מנוגדת לצורך הבלטת פערי החשיבה וכד', או לשאול את השאלה: האם אתם סבורים שכל מי שחי במדינה/קהילה זו חושב בצורה דומה? בכל מקרה, חשוב מאוד למנוע את השתרשות אי ההבנה או הסטריאוטיפ.

פנתח על ידי Project Zero, מרכז מחקר
בבית הספר לחינוך של אוניברסיטת הרווארד

מרדכי נרקיס 11, ירושלים 9246115
טלפון. 02-6436881
office@brancoweiss.org.il
www.brancoweiss.org.il

ברנקו וייס
חינוך. חשיבה. יוזמה